
[2019-44-RE](#)

CAUSA 2019-44-RE

(De Sousa Barbosa i Palet Capella c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 291-2019. Recurs d'empara

Aute del 9 de setembre del 2019

BOPA núm. 79, del 25 de setembre del 2019

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 21 de juny del 2019, per la representació processal dels Srs. Paulo Nuno De Sousa Barbosa i Marta Palet Capella, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra l'aute de processament del 8 de març del 2019, dictat per la Batllia de Guàrdia, i contra els autes del 24 d'abril del 2019 i del 14 de juny del mateix any, dictats pel Tribunal de Corts, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que declari la nul·litat de les resolucions impugnades i que s'acordi el retorn de la suma retinguda irregularment en seu judicial;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Dominique Rousseau;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. En el marc d'un presumpte delicte menor de desobediència greu a l'autoritat administrativa (infracció de les ordres respectives d'expulsió per un període de 10 anys), el 8 de març del 2019, la Batllia de Guàrdia va dictar un aute en què declarava processats als recurrents, deixava sense efecte la seva detenció governativa i decretava l'embargament preventiu de 3.000,00 € (1.500,00 € per cada un d'ells), import derivat de la multa sol·licitada per la batlle en l'ordenança penal, la qual no havia esdevingut ferma per la seva oposició expressa.

L'aute també esmentava que s'havia tingut coneixement que, per ofici del mateix 8 de març del 2019, s'havia decretat en una altra causa seguida contra ells per un presumpte delictes major de furt en les coses, entre d'altres, l'embargament preventiu de 5.500,00 €, import que duien a sobre en el moment de la seva detenció per tal de fer front a la responsabilitat civil derivada i a les despeses processals de la causa.

1.2. Així mateix, tenint en compte l'article 176 del Codi de procediment penal que estableix l'ordre de satisfacció de les responsabilitats pecuniàries i situa el pagament de les multes en darrer lloc, l'11 de març del 2019, la Secció d'Instrucció 5 de la Batllia, mitjançant diligència, va transferir la quantitat de 5.500,00 € a la causa relativa al presumpte delictes major de furt en les coses.

1.3. La representació processal dels recurrents va presentar un recurs d'apel·lació contra l'aute de processament esmentat i, el 24 d'abril del 2019, el Tribunal de Corts va dictar un aute mitjançant el qual acordava la seva desestimació.

1.4. La representació processal dels recurrents va formular l'incident de nul·litat d'actuacions establert a l'article 18 bis de la Llei transitòria de procediments judicials per considerar que s'havien vulnerat els seus drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un procés degut reconeguts a l'article 10 de la Constitució. El Ministeri Fiscal va manifestar en el seu informe la seva oposició i va demanar, per tant, la desestimació de l'incident de nul·litat d'actuacions esmentat.

1.5. El 14 de juny del 2019, el Tribunal de Corts va dictar un aute en què va desestimar l'incident de nul·litat d'actuacions esmentat.

1.6. El 21 de juny del 2019, la representació processal dels Srs. Paulo Nuno De Sousa Barbosa i Marta Palet Capella va interposar un recurs d'empara contra l'aute de processament del 8 de març del 2019, dictat per la Batllia de Guàrdia, i contra els autes del 24 d'abril del 2019 i del 14 de juny del mateix any, dictats pel Tribunal de Corts, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

1.7. El 16 de juliol del 2019, els recurrents van presentar un escrit en què sol·licitaven la tramitació amb caràcter urgent del seu recurs d'empara, atesa la situació de precarietat del seu fill, la qual podria tenir com a conseqüència que el menor passés a guarda i custòdia dels Serveis Socials. El 27 d'agost del 2019, van presentar un altre escrit en què reiteren que els 5.500,00 € retinguts són seus i del seu fill menor.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació jurídica dels recurrents

- Els recurrents estan acusats d'un delictes menor de desobediència greu a l'autoritat administrativa, ja que, el 7 de març del 2019, ambdós es trobaven a Andorra malgrat que existien sengles ordres d'expulsió governativa, dictades el 18 de juliol del 2016, per un període de 10 anys.

- En el moment de la seva detenció, els agents de policia els van confiscar 5.500,00 €, els qual provindrien, presumptament, d'un il·lícit penal.

- Segons el seu parer, la batlle de guàrdia ha retingut un import superior a aquell que hagués hagut de retenir en funció de la multa incorreguda, en concret la diferència de 2.500,00 €, quan això no havia estat acordat en cap moment per l'acte de processament.

- La decisió de l'embargament preventiu, confirmada pel Tribunal de Corts, vulnera els drets a la jurisdicció, a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, en la mesura en què no consta acreditat en les actuacions que els 5.500,00 € provenguin d'un il·lícit penal.

- Els recurrents destaquen que són pares d'un infant de 4 mesos que en l'actualitat està a càrrec de la seva àvia materna, la qual es troba en una situació de precarietat econòmica i necessita amb urgència l'import confiscat, ja que sinó la guarda i custòdia de l'infant podria passar als Serveis Socials.

- Per acabar, demanen al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que declari la nul·litat de les resolucions impugnades i que s'acordi el retorn de la suma retinguda irregularment en seu judicial.

2.2. Argumentació del Tribunal de Corts

- Atès que els recurrents havien estat expulsats governativament d'Andorra, la seva presència al Principat seria constitutiva d'un delictes menor de desobediència greu a l'autoritat administrativa, tipificat a l'article 397 del Codi penal.

- En resposta a l'al·legació dels recurrents d'acord amb la qual no hi ha cap disposició de la secció tercera del títol segon del Codi de procediment penal que permeti l'embargament cautelar per fer front al pagament eventual d'una multa, el Tribunal de Corts, confirmant la seva jurisprudència, declara que l'article 116 del Codi de procediment penal s'ha de posar en relació amb l'article 176 d'aquest mateix text i amb l'article 70 del Codi penal, i que, doncs, cal concloure que es poden adoptar mesures cautelars de caràcter real amb la finalitat d'assegurar qualsevol responsabilitat pecuniària dels encausats i no únicament la responsabilitat civil.

- Afegeix que, entrant en un camp absolutament dialèctic, com que existeix un altre embargament sobre els diners confiscats per cobrir la responsabilitat civil i les despeses derivades de l'altra causa seguida contra els processats, el delictes menor per desobediència greu a l'autoritat administrativa està sancionat amb una pena d'arrest o amb una multa de fins a 6.000,00 €, per tant, la mesura decretada de 3.000,00 € és proporcional a la pena assenyalada.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància ni en un tribunal suprem.

3.2. Quan un recurrent al·lega la vulneració del dret constitucional a obtenir una decisió fonamentada en Dret (article 10.1 de la Constitució), l'únic objecte del recurs d'empara és el de verificar que les decisions impugnades estiguin motivades i es fonamentin en un raonament jurídic que no sigui

il·lògic ni absurd.

3.3. Quan entren en joc drets substancials, el control d'aquest Tribunal en el marc del recurs d'empara consisteix a determinar si els recurrents han estat privats o no d'una protecció efectiva, és a dir, si han estat situats o no en una indefensió material (veg. per ex. el punt 3.3 de l'aute del 22 de desembre del 2017, recaigut en la causa 2017-33-RE o el punt 3.1 de la sentència del 19 de febrer del 2018, recaiguda en la causa 2017-53-RE).

3.4. En aquesta causa, la qüestió constitucional que el Tribunal Constitucional ha de resoldre és la de saber si el Tribunal de Corts ha vulnerat els drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un procés degut pel fet de confirmar l'embargament de 3.000,00 € per tal d'assegurar el pagament de la multa derivada d'un presumpte delictes menor de desobediència greu a l'autoritat administrativa.

3.5. Cal recordar que, per definició, les mesures cautelars de caràcter real, com les de caràcter personal, no tenen per objecte ni per efecte posar en entredit la presumpció d'innocència de les persones afectades per aquestes mesures.

3.6. Dels articles 100 a 118 del Codi de procediment penal es desprèn que les mesures cautelars tenen la finalitat de garantir qualsevol responsabilitat pecuniària eventual dels processats en el futur, ja es tracti de la responsabilitat civil o de la penal.

3.7. En aquesta causa, en l'aute del 8 de març del 2019, dictat per la batlle de guàrdia, s'indica que el resultat de les diligències sumarians és suficient per creure que els recurrents són responsables penalment d'un delictes menor de desobediència greu a l'autoritat administrativa, ja que van ser controlats en el territori del Principat tot i ser objecte d'una expulsió governativa per un període de 10 anys, comptat a partir del 4 d'agost del 2016.

3.8. Per tant, l'embargament preventiu de 3.000,00 €, és a dir, 1.500,00 € per cada un, està motivada en Dret i el Tribunal de Corts no ha vulnerat el dret a la jurisdicció.

3.9. Fent una amalgama, els recurrents s'oposen igualment a l'embargament dels 5.500,00 € confiscats en el moment de la seva detenció, embargament pronunciat en el marc d'una altra causa penal seguida contra ells per un presumpte delictes major de furt amb força en les coses, al·legant que aquests diners no provenen d'un il·lícit penal i imputant aquest embargament a l'aute impugnat de la Batllia de Guàrdia. Tanmateix, les decisions adoptades en aquella causa penal no són objecte d'aquest recurs d'empara. Per consegüent, aquest Tribunal Constitucional no s'hi pot pronunciar.

3.10. Així doncs, aquest recurs d'empara ha de ser inadmissibles a tràmit.

Per tot això que s'ha exposat.

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2019-44-RE presentat per la representació processal dels

Srs. Paulo Nuno De Sousa Barbosa i Marta Palet Capella contra l'aute de processament del 8 de març del 2019, dictat per la Batllia de Guàrdia, i contra els autes del 24 d'abril del 2019 i del 14 de juny del mateix any, dictats pel Tribunal de Corts.

2. Notificar aquest aute a la representació processal dels recurrents, a la presidenta de la Batllia, al president del Tribunal de Corts i al Ministeri Fiscal.

3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 9 de setembre del 2019.

Dominique Rousseau
President

Josep-D. Guàrdia Canela
Vicepresident

Laurence Burgorgue-Larsen
Magistrada

Joan Manel Abril Campoy
Magistrat